

NOWOŚĆ

Magazyn dla artystów, kolekcjonerów i miłośników sztuki stworzony z udziałem artystów

Artysta i sztuka

1

Kwiecień
Maj
Czerwiec

www.artystaisztuka.pl

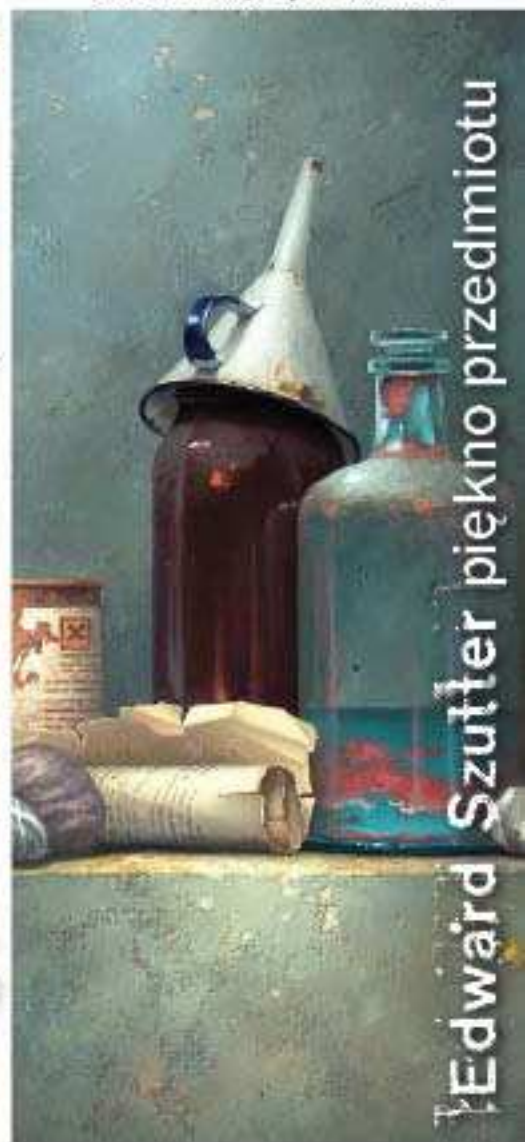
cena 21 zł (w tym 5% VAT)

Marfa Piórko pokazac siebie

Jarosław Kubicki sztuka liczb

Edward Szutter piękno przedmiotu

- Kobiecte piękno w dobie kultury masowej według Marka Fijałkowskiego
- Symbol i metafora - malarska liryka z Grzegorzem Bialikiem
- Źródła inspiracji na każdym kroku z Robertem Romanowiczem
- Praca w plenerze - zmagania z naturą z Wojciechem Góreckim

9 197740 010418 >

Artysta i sztuka

1

Kwiecień
Maj

Czerwiec 2011

www.artystaisztuka.pl

4 Wydarzenia

Informacje o wystawach, konkursach i innych wydarzeniach artystycznych w Polsce i na świecie

10 W następnym numerze

Informacje na temat artystów drugiego numeru

artysta i inspiracje

- 18 **Piękno przedmiotu** – zapomniane historie malarstwo olejne Edwarda Szuttera
- 32 **Pokazać siebie**
malarstwo olejne Marty Piórko
- 48 **Praca w plenerze** – zmagania z naturą malarstwo olejne Wojciecha Góreckiego
- 62 **Symbol i metafora** – malarska liryka malarstwo olejne Grzegorza Bialika

SYMBOL I METAFORA

malarstwo **Grzegorz Bialik**

„Malarstwo jest bezkresną fascynującą przestrzenią, nigdy do końca nieodkrytą – wyzwaniem, które ciągle prowokuje do podjęcia poszukiwań i twórczego wysiłku, wreszcie cichą przystanią dla duchowej kontemplacji, pogłębionej refleksji i odkrywaniem piękna w często zaskakujących formalnych konfiguracjach”

Obrazy Grzegorza Bialika są równocześnie zapisami ulotnych chwil i nieprzemijających wartości duchowych. Eteryczne postacie olśniewają nostalgicznym pięknem, podkreślonym przez nastrojową grę światła i cieni, a zarazem ujawniają psychologiczną prawdę o człowieku. Bogactwo metafor i symboli przenika z hipnotyzujących portretów, metafizycznych pejzaży oraz sentymentalnych ogrodów, po których blakają się oniryczne muzy. W mistycznych światach Grzegorza Bialika istotną rolę pełni czas – wszechobecne klepsydry i zegary wywołują nostalgię przypominając o jego nie-

uchronnym biegu. Ich obecność wyzwala wspomnienia o magii minionych chwil, nastrojów i emocji, a zarazem kieruje uwagę odbiorcy na uniwersalne wartości, które istnieją niezależnie od upływu czasu.

Grzegorz Bialik czerpie inspiracje ze świata wewnętrznych odczuć i refleksji. Niekiedy jednak natchnieniem jest dla niego także interesujący przedmiot lub przejmująca fotografia, np. zdjęcie umierającego z głodu dziecka. Fascynuje go również muzyka oraz twórczość dawnych mistrzów pędzla, których ceni za indywidualny styl i czystość formy. Inspiruje go wielu artystów, m.in. Van Eyck, Monet, Van Gogh, Dante

Ogród beztroski, olej na płótnie, 80 x 100cm

Gabriel Rossetti oraz Edward Burne-Jones. Jego niekwestionowanym autorytetem jest jednak Rembrandt, który od dawna zachwyca malarza „genialną maestrią efektów strukturalnych oraz wspaniałym światłocieniem o wymiarze wręcz duchowym”.

Liczne inspiracje nie przesłoniły Grzegorzowi Bialikowi indywidualnego, i jakże subiektywnego, sposobu postrzegania zarówno sztuki, jak i otaczającej rzeczywistości. Pomimo wewnętrznego zróżnicowania dzieł jego twórczość jest spójna, a obrana konwencja realizmu symboliczno – metaforycznego w pełni oddaje wyraźnie zarysowaną tożsamość artystyczną malarza.

W swojej sztuce Grzegorz Bialik nie uznaje żadnych kompromisów. Realizując artystyczne wizje konsekwentnie podąża w wyznaczonym przez siebie kierunku, zaznaczając przy tym dobitnie własną odrębność twórczą. „Moją tożsamość artystyczną warunkuje pojęcie bycia sobą” – wyznaje malarz. „W świecie ogromnej liczby faktów, kolorowych reklam i prowokacji artystycznych czynię nieustający wysiłek udokumentowania własnej odrębności. W ciszy i skupieniu, za pomocą środków symboliczno – metaforycznych, wyrażam swoją tożsamość artystyczną w każdym kolejnym obrazie”.

Rajski Ptak, olej na płótnie, 100 x 80cm

Grzegorz Bialik niejednokrotnie też podkreślał, iż „zawsze warto podejmować trud pójścia własną ścieżką, bo być może kiedyś przerodzi się ona w szeroką drogę?” Jego dzieła od razu przykuwają wzrok swoją niezwykłą estetyką. Nastrojowe pejzaże z klepsydrami, olśniewające bogactwem detali ogrody oraz przejmujące psychologiczną głębią portrety wprowadzają nas w intymny świat myśli i uczuć artysty. Sugestywne rekwizyty zaklęte w magicznych krainach nie tylko dostarczają bogactwa estetycznych doznań, lecz są też wyrazem refleksji i zainteresowań ich twórcy. „Moje obrazy to kartki z pamiętnika wewnętrznego” – wyznaje Grzegorz Bialik – „artystyczne kreacje myśli, uczuć i nastrojów, które razem wzięte stanowią świadectwo mojej duchowej egzystencji. Interesuje mnie wszystko, co wiąże się z moją duchowością, a następnie staje się inspiracją i tworzywem kolejnych kompozycji malarskich. Motywem nadrzędnym jest ludzka egzystencja, widziana w wielu aspektach. Bliskie są mi klimaty tęsknoty i nostalgii, pociąga mnie magia miejsc oraz ulotność chwili, refleksja i zaduma. Romantyczna marzycielskość przemieszana z egzystencjalnym bólem i duchem wiary w życie po życiu – budzi wyobraźnię tajemnicą. Wszystko przeplata duch nieskończonej nadziei...”

„Zawsze warto podejmować trud pójścia własną ścieżką, bo być może kiedyś przerodzi się ona w szeroką drogę?”

Do dzieł Grzegorza Bialika można nieustannie powracać, odkrywając wciąż na nowo ich ukryte znaczenia. Dzięki bogactwu metafor i symboli obrazy te uosabiają harmonijne połączenie piękna z filozoficznym, psychologicznym, a niekiedy wręcz mistycznym przekazem. Nastrojowe świece, enigmatyczne maski, nostal-

Cisza przemijania, olej na płótnie, 52 x 43cm

giczne zegary oraz niekończące się szachownice to tylko niektóre przykłady rekwizytów, które budują unikalny nastrój, a zarazem sugerują głębsze przesłanie obrazów Grzegorza Bialika. To właśnie one sprawiają, że artystyczne wizje wymykają się powierzchownym interpretacjom i zamieniają się w intrygującą tajemnicę, której nie rozszyfrujemy przy użyciu jednego tylko klucza. Sugestywne symbole oraz rozbudowane metafory przykuwają wzrok, pobudzają intelekt i wstrząsają uczuciami odbiorcy, nie pozwalając przejść obok siebie obojętnie. „Taki sposób wypowiedzi zawsze wydawał mi się naturalną formą samorealizacji, zmierzającej do porozumienia z drugim człowiekiem” – mówi Grzegorz Bialik. „Ta droga była i jest moim niekwestionowanym poczuciem wolności, ponieważ posługując się realizmem symboliczno-metaforycznym, mogę sugestywnie wyrażać się jako malarz oraz człowiek. Pomysły na symboliczno-metaforyczne odniesienia biorą się u mnie z pragnienia, by poruszyć treści, które trudno zwerbalizować. ▽

Orientalna zalotność,
olej na płótnie, 63 x 56cm

DETAL
Fragment ukazuje
dążność do perfekcyjnego oddania zróżnicowanej materii rzeczy.
Precyzyjna kreska współtworzy wraz z barwą piękno i harmonię miniaturowych detali eksponując wachlarz na planie pierwszym.

Groteskowe przedpołudnie,
olej na płótnie, 61 x 50cm

PRACOWNIA ARTYSTY...

Można je jednak wyrazić za pomocą symbolu i poetyckiej metafory. Nie bez znaczenia jest również estetyczna i czysto techniczna przyjemność kreowania takiego świata”.

Bogactwo metafor i symboli ukrytych w onirycznych krajinach wyobraźni onieśmiela odbiorcę niezależnie od tematyki dzieła. Dotychczasowy dorobek twórczy Grzegorza Bialika obejmuje zarówno portrety zjawiskowych muz i wypełnione rekwizytami wnętrza, jak również nostalgiczne pejzaże, enigmatyczne zieleńce oraz mistyczne obrazy religijne. W każdym z tych obrazów pobrzmiwają dalekie echa osobistych refleksji i odczuć artysty. Wszystkie przekazują też subiektywną wizję piękna, które wyłania się z harmonii proporcji i barw. Dla Grzegorza Bialika nie istnieją sztywne podziały na rodzaje obrazów – artysta dowolnie łączy je ze sobą, by wydobyć optymalny nastrój oraz podkreślić liryczny, mistyczny, bądź magiczny charakter dzieła. „Tematy wynikają z potrzeby ducha, a rodzaje obrazów są jedynie środkami wyrazu” – uważa malarz. „W zależności od tego, co pragnę przekazać, dowolnie je łączę i zestawiam, aby stworzyć kompozycję adekwatną do poruszanego zagadnienia”.

W obrazach stworzonych przez Grzegorza Bialika intryguje nie tylko głębia przekazu, ale również bogactwo środków formalnych. ▷

...I WSZECHOBECNE OBRAZY ZAWIESZONE NA ŚCIANACH

Inspiracje

Obrazy olejne Grzegorza Bialika nawiązują estetyką do konwencji realizmu symboliczno-metaforycznego. Wybór tej formuły umożliwia artyście przekazanie trudnych do zwerbalizowania treści za pośrednictwem poetyckich przerośnięć oraz rekwizytów. Wszystkie przedmioty mają określone znaczenia, np. w „Veermerowskim Szeple” żółta suchych traw symbolizują kruchość, rami okna – przewyższanie ograniczeń, a szklana kula – przeznaczenie. Każdy rekwizyt niesie za sobą konkretną treść oraz buduje unikalny nastrój.

Źródłem inspiracji są dla malarza własne uczucia i refleksje oraz różne aspekty ludzkiej egzystencji. Czerpie on też natchnienie ze sztuki dawnych artystów – m.in. Mone'ta, Van Gogha oraz ulubionego Rembrandta, którego ceni za bogactwo efektów strukturalnych i światłocienie. Malarstwo postrzega jako wyzwanie skłaniające do podjęcia artystycznych poszukiwań, a zarazem przyczynek do odkrywania piękna i duchowej kontemplacji. W swojej twórczości ogromną rolę przywiązuje do aspektów metafizycznych – jego płótna przesycone są nostalgią, zadumą i refleksją nad upływem czasu.

Koncepcja pracy

Dzieła Grzegorza Bialika cechują się zróżnicowaną paletą barw. Niektóre z nich są utrzymane w ciemnej kolorystyce, która sugestywnie akcentuje światłocienie, inne składają się z przewagi barw jasnych. Kolory, podobnie jak faktura, pełnią istotną rolę w jego twórczości, gdyż pomagają budować nastrój dzieła i uzyskać maksymalną ekspresję obrazu. Artysta nie wykonuje szkiców przygotowawczych. Jednym z pierwszych etapów pracy nad obrazem jest dla niego stworzenie precyzyjnego rysunku linearnego bezpośrednio na płótnie lub na kalce technicznej. W celu przeniesienia swojej wizji na płótno, a także zaaranżowania dzieła i stworzenia odpowiedniego nastroju wykonuje podmalówkę. Zazwyczaj tworzy ją nakładając cieką, niekiedy wręcz laserunkową warstwę farby, lecz kolejne powłoki są już zwykle o wiele bardziej zagęszczone. Następnie, aby uniknąć wprowadzania niepotrzebnych poprawek, nakreśla rodzaj ślimacznicy, której środek wyznacza koniec pracy nad obrazem. Podczas tworzenia artysta wykorzystuje głównie płaskie pędzle o miękkim włosiu w rozmiarach od nr 2 do 14.

Rajskie marzenie, olej na płótnie, 175 x 129,5cm

DETAL

Aby wyeksponować gęsty wachlarz pawich piór, malarz skonstruował ich ażurową strukturę z przyściemioną – bez zbędnych detali – drugoplanową powierzchnią ogrodowej zieleni.

Vermeerowski szept, olej na płótnie, 58 x 48cm

Niezwykła precyzja wykonania detali, nastrojowe światłocień oraz paleta barw idealnie współgrająca z poetyką dzieła to ostateczne efekty pracy artysty. Cofnijmy się jednak w czasie do samego początku, aby móc obserwować krok po kroku specyfikę procesu twórczego. Zajrzyjmy do pracowni Grzegorza Bialika w momencie, gdy rozpoczyna on pracę nad nowym obrazem...

Pierwszym etapem tworzenia jest odpowiednie przygotowanie podobrazia. Artysta zaczyna pracę od nałożenia na płótno kilku warstw gruntu metodą „na krzyż”. Liczba powłok waha się zwykle od dwóch do czterech. Gdy podobrazie jest już suche, malarz wygła-

dza powierzchnię gruntu, polerując ją papierem ściernym. Dopiero po usunięciu wszelkich nierówności podobrazie może stać się punktem wyjścia do dalszej pracy. Grzegorz Bialik nigdy nie stosuje gruntów barwnych. Nie tworzy też szkiców przygotowawczych, zawsze natomiast wykonuje precyzyjny rysunek linearny. Najczęściej nanosi go bezpośrednio na płótno, jedynie w przypadku bardziej skomplikowanych kompozycji opracowuje całość na kalce technicznej, która ułatwia szczegółowe opracowanie koncepcji. Gdy ten etap jest zakończony artysta przechodzi do wykonania podmalówki, którą traktuje jako rodzaj zapisu najważniejszych

*Miejsce pracy artysty...
pędzle, farby, palety,
pojemniki na media...
to wszystko co Grzegorz
Bialik potrzebuje do pracy
przy tworzeniu swoich
obrazów*

elementów obrazu. Dzięki temu Grzegorz Bialik może utrwalić ogólny zarys swojej malarskiej wizji, którą konsekwentnie przenosi na płótno w kolejnych fazach tworzenia. Podczas przygotowywania podmalówki podejmuje on ostateczne decyzje odnośnie wyboru palety barwnej, sposobu rozmieszczenia światła i cienia oraz nastroju, który zdeterminuje cały obraz. To właśnie wtedy artysta rozstrzyga, czy dzieło ma być przesyczone romantyczną tęsknotą za minionym czasem, czy też melancholijną refleksją nad bólem egzystencjalnym człowieka. Kluczem do stworzenia unikalnej aury jest odpowiedni dobór barw, precyzyjny modelunek światłocienia oraz kompozycja. Niezwykle zestawienia rekwizytów i postaci wyzwalają interesujące relacje oraz sugestie, które nie tylko wzmacniają głębię przekazu, lecz również budują niepowtarzalny klimat obrazu. W podmalówce

artysta zaklina zaledwie załątek nastroju, który następnie rozwija w dalszych etapach pracy nad dziełem. W fazie podmalówki stosuje on najczęściej cieką, niekiedy wręcz laserunkową warstwę farby. Rzadko kiedy jest ona grubsza, zagęszczoną farbą artysta wykorzystuje dopiero w późniejszych etapach pracy. Przy wykonywaniu podmalówki stosuje często także terpentynę balsamiczną, z której korzysta również w późniejszym etapie tworzenia. Grzegorz Bialik wyznaje zasadę: od ogółu do szczegółu. Zaczyna więc od nakreślenia dużego koła, a następnie stopniowo zmniejsza jego promień upodabniając całość do ślimacznicy – jej środek wyznacza koniec pracy. „W ten sposób wiem, kiedy obraz jest gotowy i nigdy nie męczę go poprawkami, które są efektem niepewności” – wyznaje Grzegorz Bialik. „Każdy obraz, nim powstanie, noszę gotowy w sobie ▷

Artysta podczas malowania i przedmioty z jego obrazów... szklane kule, zegary, klepsydry i muszle.

Czy w świecie „kolorowych puszek” jest możliwe efektywne współczucie? Cząstkowo tak, lecz niezależnie od upływu czasu wiele to nie zmieni... ten symboliczny kontrast świata, który tworzymy – zawsze będzie naznaczony cierpieniem jednych kosztem sytej bezrefleksyjności drugich! – Oto więc metaforyczny obraz współczesnego świata – możemy być dumni!

DETAL

Prostota cylindrycznych form barwnych puszek z żywnością, ich niemal „monumentalny” charakter w zderzeniu z wycieńczonym organizmem umierającego z głodu dziecka...

Reklama żywności, olej na płótnie 59 x 49cm

i w zgodzie z ustaloną już wizją kreują go ostatecznie na etapie rysowania i kompozycji. Natomiast żadnego etapu powstawania obrazu nie traktuję ulgowo – każdy z nich jest dla mnie tym najważniejszym!”

Dzięki wcześniejszemu zaaranżowaniu dzieła przez podmalówkę artysta może malować poszczególne fragmenty, które konsekwentnie scala, i równocześnie panować nad całością kompozycji. Pracę malarską rozpoczyna on zwykle od ostatniego planu i stopniowo zbliża się do planu pierwszego. Podczas pokrywania farbą kolejnych elementów obrazu, Bialik nieustannie zadaje sobie pytanie, czy udało mu się uzyskać oczekiwany efekt. Jeżeli odpowiedź jest negatywna, to gdy tylko farba czę-

ściowo przeschnie, nakłada kolejne warstwy. Następnie, w zależności od rezultatu, przechodzi do malowania nowego fragmentu, lub z uporem koryguje niedoskonałości dodatkowymi powłokami farby aż do skutku. Jego obrazy różnią się więc liczbą warstw, lecz w każdym przypadku występują minimum dwie powłoki.

Grzegorz Bialik nakłada farbę wyłącznie pędzłami, głównie płaskimi ze sztucznym, miękkim włosiem. Ich rozmiary mieszczą się zwykle w przedziale 2-14, lecz czasami artysta robi wyjątek od tej reguły. „Większych pędzli używam sporadycznie, jedynie podczas opracowywania mniej skomplikowanych fragmentów” – mówi malarz. „Do precyzyjnego wykończenia

Wieczność materii, olej na płótnie, 49 x 41cm

detali we wcześniejszych obrazach stosowałem też pędzle okrągłe do min. grubości 00. Aktualnie dążę do większej malarskości płócien i tak cieniutkich pędzli praktycznie już nie używam”.

Początkowo Grzegorz Bialik przedstawiał swoje artystyczne wizje za pomocą gamy ciepłych i chłodnych brązów, oliwkowych zieleni, ugrów i złamanych, bladych żółcieni. Z czasem jednak zestawienia barw stawały się coraz bardziej różnorodne. Aktualnie wybór palety kolorów uzależnia on już wyłącznie od specyfiki opracowywanego tematu. Jego dorobek twórczy obejmuje zarówno obrazy zdominowane przez jasną, wręcz pastelową kolorystykę, jak również ciemniejsze zestawienia barw.

W celu uzyskania sugestywnych światłocieni stosuje on palety z przewagą kolorów ciemnych i zgaszonych, skontrastowanych z barwami jaśniejszymi.

Odpowiednie nasycenie oraz wybór barw jest dla Grzegorza Bialika równie istotne, jak zróżnicowanie struktury malarskiej obrazu. Aby uzyskać optymalną ekspresję dzieła stosuje on mocno zagęszczoną farbę. Z czasem artysta przywiązuje coraz większą wagę do tworzenia intrygującej struktury obrazu, a swoje dzieła uznaje za ukończone dopiero wtedy, gdy cechują się bogatą i adekwatną do tematu fakturą. Ostatni etap pracy jest bardzo intensywny i obfituje w wiele niezapomnianych wrażeń. Najlepiej opowie o nich sam ▷

Jej Wysokość - Dekadencja, olej na płótnie, 100 x 80cm

Grzegorz Białik, oddajmy zatem głos artyście. „Pracując z zaangażowaniem i na największych obrotach, niejednokrotnie miewam ekscytujące poczucie przekroczenia granicy pomiędzy rzeczywistością, adwuwymiarową przestrzenią malowanego obrazu – wnikania w jego nagle objawioną trójwymiarowość. To jedyne w swoim rodzaju i wspaniałe przeżycie! Czuję wtedy uniesienie, radość i osiągam stan wręcz ekstatyczny. Intuicyjnie mieszam na palcu farby i równie szybko je nakładam, praktycznie nie odczuwając wysiłku! Jestem jak w transie. Przepelnia mnie lekkość i nic wokół nie istnieje – liczy się tylko to okno w (nie) realną przestrzeń obrazu... Każde uderzenie pędzla jest trafione a wszystkie nałożone barwy idealne – od razu wtapiają się w coraz bardziej realną, trójwymiarową przestrzeń. Upływ czasu nie istnieje – nie wiadomo, czy minęło pół godziny, czy też cała wieczność. Po tym wszystkim przychodzi olbrzymie zmęczenie, lecz i tak czuję wielką szczęśliwość oraz ulgę. I tak do następnego razu”. □

O Artyście

Grzegorz Białik - urodzony 22 lutego 1957 roku w Mikołowie, zamieszkały od urodzenia w Katowicach-Podlesiu. Absolwent Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Katowicach (1978) oraz katowickiej Filii Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach (1983). Rysunek i malarstwo studiował w Pracowni prowadzonej przez Jerzego Dudę-Gracza, a potem Jacka Rykałę.

Wystawy

- 1985 - Instytut Kultury Polskiej, Londyn, Anglia
- 1989 - Galeria Związku Polskich Malarzy i Grafików, Katowice
- Centrum Kultury - Galeria Biblioteki Śląskiej, Katowice
- 1992 - Galeria Miejskiego Domu Kultury, Mikołów
- 1999 - Galeria Zapiecek, Warszawa
- Łódzki Dom Kultury, Ośrodek Usług Kulturalnych, Łódź
- 2003 - Dom Kultury „Południe” w Katowicach - Zarzeczu
- 2005 - The Downey Gallery, Santa Fe, New Mexico, USA
- 2007 - Galeria Sztuki Współczesnej, Kołobrzeg

www.grzegorzbialik.com.pl